

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II.

Brașov, Sâmbătă, 19 (31) Martie

1888.

Nr. 62.

Procesul de presă al „Gazetei” și foile ungurești.

Guvernamentalul „Erdélyi Híradó” din Clușiu publică relativ la procesul nostru de presă următorul articol de fond sub titlul „Limba statului”:

„În statul acesta limba este oficială și domitoare, pe care o vorbește poporul care alcătuiesc statul. Până când există acesta și are destulă putere și aptitudine de a susține instituțiile sale: are un drept natural, care nu se poate disputa de nimeni, ca în *afacerile sale oficiale* să folosească limba sa proprie, și să ceară folosirea ei — în *afaceri oficiale* — și dela acei cetățeni de altă naționalitate, cari își trag originea sâu din rasele de popor subjugate cu arma, sâu se bucură de ospitalitatea statului.”

„Acest principiu nu trebuie să fie aplicat nici într-o țară a lumii, numai în Maghiaria.”

„Încă nici în Valahia nu e de lipsă a lî comentă, pentru că îl înțeleg bine și — se-o mărturisesc pe cinstea lor — îl și execută în mod strict.”

„La noi într’aceea se ivesc Valahii, cari nu voiesc să scie, în ce stat trăiesc.”

„Și în procesul ce a decurs er înainte juriului au pretins în mod demonstrativ acușării, ca să judece asupra lor numai judecatori valahii și de aceia cari sciu vorbi limba valahă.”

„Au declarat, că nici nu voiesc să se apere, pentru că nu sciu ungurește, er judecatorii nu înțeleg limba valahă.”

„Înzadară le-au oferit președintele serviciile tălmăciului; n’au voit să le primescă.”

„Nu, pentru că cu ori-ce preț au voit să apară ca martiri înaintea lumii, pe cari nevinovați fiind, îi judecă un astfel de tribunal, care nu pricepe limba lor. Dér adevărata cauză, pentru care au tăcut, a fost, că n’au putut aduce înainte nici un contra-argument care să se potă lua în considerare, precum a rezultat acesta învederat din cuvântarea apărătorului.”

„Acea însă, ei împreună cu apărătorul, au dovedit-o mai clar ca lumina zilei, că sunt pe deplin necopți pentru constituția, nu înțeleg intențiunile ei liberale și nobile.”

„Ei nu observă, că nicăiri în Europa nu are individul și cetățenul atâta libertate ca în Maghiaria. Nu vedă și nu cunosc, că statul numai dela organele sale oficiale pretinde folosirea limbei statului, dér individul îi dă deplină libertate, ba se îngrijesc încă și de translații judecătorești, cari în Maghiaria se face să se pricepă limba maghiară de către cetățenii de stat maghiară.”

„De ce să și vedă și observe acestea? Ei murmură, se pórta grobian, demonstrează în contra limbei statului, pe care n’au ținut-o de vrednică, de a-o învăța, dér pretind în mod provocator, ca fiecare să înțelegă limba lor.”

„Numai din acest unic casu artă pută să cunoscă Valahii, că ce mare și neprețuibilă libertate domnesce față cu ei în Maghiaria.”

„Căci unde s’ar tolera, ca ei să se pórte astfel față cu poporul care alcătuiesc statul? Unde s’ar concede atâta agitare naționalistă? Unde ar garanta statul acele drepturi ale lor, ca să potă învăța în școlile lor în propria lor limbă și ca spre desvoltarea ei să potă nfînța societăți și deosebite reuniuni?”

Dér mai pre sus de tôte: ce stat artă îngădui, ca din punct de vedere al seducerei și agitării unei părți a cetățenilor statului să aduce povești și să facă din ele în mod artificial istorie? Care stat ar închide ochii asupra aceluia fapt, că ei tălcuiesc visuri despre o asemenea stăpânire, care n’a fost niciodată și — și cu minte conchișându — nici nu va fi niciodată, și că ei se nisuesc să facă ca lumea să uite aceluia adevăr neresturnabil, că *națiunea maghiară a cucerit cu arma acestă țară, și astfel are și dreptul de a porunci într’însa, decât voesce.*”

„În adevăr, e periculos jocul ce îl jăcă Valahii! În tôte, dér în tôte le garanteză constituția drepturi egale cu nația maghiară; cu acea națiune, care cu sângele ei a câștigat patria, și care de dragul adevăratei libertăți constituționale a abșis de bună voie la tôte privilegiile ei. Numai unicul voesce să-l susțină față cu ei și cu celelalte naționalități, acela, ca *limba oficială a statului să fiă cea maghiară.*”

„La acesta însă are, ca națiune susțitoare de stat, un drept așa de natural, pe care în alte țări nimănui nu i-ar veni în minte de alt trage la îndoielă — și dșu nici n’ar fi consultă!”

„La noi într’aceea merg mai departe Valahii, căci nu numai că descosideră limba statului, ci se nisuesc a submina chiar statul, pentru ca să potă realiza visurile lor bolnave, ce le anunță în public.”

„Repetăm, că acesta este un joc periculos!”

„Până atunci totă vorbesc, până atunci totă agiteză și escamoteză, până când vor aduce în memoria națiunii ce alcătuiesc statul acele cuvinte, ce le-a întrebunțat Bismarck în parlamentul german față cu naționalitățile (cu Polonii!)”

„Nici pățiența nu pôte dura câtă va fi lumea, și pôte veni un timp, când pôte să vină rândul și la acele fapte, ce au urmat în Germania după cuvintele puternicului cancelar....”

Foia maghiară clericală-șovinistică, „Magyar Allam” din Pesta scrie în nr. 69 altă sâu cu privilegiul procesului nostru de presă, sub titlul „Bobancu” următoarele:

„Ca și cum ar fi erupt spiritul lui Horia și Cloșca din momentul învechit, ca și cum am fi audțit pe nu de multă repozatul Axente*) pe forul Blașului: așa ne apară nouă citatele făcute de către procurorul regesc clușian din căți-va numeri ai „Gazetei Transilvaniei”, dér și mai tare apărarea, care voiesc să scape din clesce pe redactorul și coredactorul acestei foi. Foia amintită de ani îndelungați nu face altceva, decât să se folosească de tôte ocaziunile spre a calumnia pe Maghiari. Și decât numai acesta ar face-o, trecă ducă-se (transit), căci a fi calumniaț din partea unora ca d-nii Mureșianu și Bobancu e lucru onorific. Dér aceștia și agiteză sistematic în contra Ungariei și a maghiarismului și mințesc astfel de imposibilități, de cari ai avea ce rîde, dér cari de-or fi creșute de Românul de omenia, el va pățimi sufletesce și la ocaziune dată se va întorci în contra Maghiarilor, ba chiar de n’ar face-o to-

*) Cei dela „Magyar Allam” sunt așa de ignoranți, încât nu sciu că Axente Severu se află în viață. Red.

tuși simțul lui s’ar împetri și s’ar prefăce în cea mai perfectă ură.”

„Ațitarea la ură, agitarea de multă se continuă fără ca agitatorii să și fi căpătât răsplata cuvenită. Procurorul regesc numai în casul cel mai extrem se folosește de arma obligătoare a acușării; au nu se încrede în succes? Nu cercetăm. Ne vom mărgina la fapta concretă.”

„Înainte de tôte ne exprimăm părerea de rău asupra acestei cauze, că decât suntem așa de îndrăgiți în instituțiunea curții cu jurați, cel puțin să facem deosebire între crimele comise prin presă! Pentru că crimele antipatriotice cu altă cumpănă ar fi să se măsore și nu ca celelalte deșicte. Ca și noi cugetă („Nemzet”) principala foia semi-oficioasă când se indignă asupra pertractării din Clușiu. (Aici foia clericală citeză un pasagiu din articolul lui „Nemzet” în care acesta precum am arătată vorbesce de restrîngerea libertății de presă, apoi continuă așa:) „Acesta nu noi o punem în vedere ci — reținem — semioficiosul.”

„Însă să vedem și cealaltă parte a monetei. Înaintea tribunalului au stat doi acușaiți, mincinoși, agitatori și rebeli. Jurații dintre acușaiți numai pe unul — Bobancu — l’au judecat și pe acela numai cu majoritate de un singur vot. Așadără au adus o sentință câtă se potă închipui de blândă față cu agitarea națională.”

„Și tribunalul așa minimală pedepsă a măsurat, care nici decât nu-i egală cu mărimea agitațiunii și pericolului. Ore agitarea literară așa de nepericuloasă o află cei din Clușiu, încât se îndestulesc și cu atâta? Au dără maghiarimea din Ardeală află de bine a exercea crutare mărinimă și cu ocaziuni așa de rari? Despre un verdict și judecată așa grațiosă nici cel mai înfocat iredentist nu pôte să dăcă, că acesta e „subjugare, tortură, gonire în sclăvia” sâu altă de acest feliu.”

„Totuși s’ar pută însemna Clușienii o admonițiune pretinșcă. Admonițiunea aceea o și căpeta de către un alt semioficios:

(Aici „M. Allam” citeză éráși un pasagiu din „Pești Hirlap” cu privire la procesul nostru, apoi continuă așa:)

„Curtea cu jurați și tribunalul din Clușiu nu s’au folosit de puterea lor. Er noi protestăm în contra crutarelor în astfel de casuri, pentru că Românii ar lua de slăbiciune și frică clemența noastră.”

„Cetățenii clușieni în sinul căroră e „Kulturegylet”, cari fórte bine sciu: că de ce sunt capabili agitatorii fanatici și la poporul cel mai bun și amical, n’au luorât corect, când s’au îndestulit cu a dojeni în loc de pedepsă și revanșă, ba încă dintre cei 12 juđi patriotici 5 și pe Bobancu au voit a-l achita. Nu-o putem accentua îndestul și cu ocaziune acesta că nu libertatea presei trebuie să se restrîngă, ci regularea acesteia s’ar pută efectui și așa, ca tribunalul criminal să judece asupra agitatorilor și vătămătorilor de onóre și nu mintea preocupată și ușor de înflunțat a cetățenilor.”

„Așa până ce pauseză Bobancu 4 luni, D. Mureșianu va ave ocaziune a agita, a revolta și a minți și pentru el, căci după judecata curții cu jurați e nevinovat și și pôte continua petrecerea națională.”

Politica esternă a României.

[Urmare.]

Ați audțit, domnilor, cum d. Blaremberg, spre a desvolta critica d-sale cea aspră în contra politicei noastre, ne impută că am făcut alianță cu Germania și cu Austria și negreșit și cu Italia, fiindcă aceste trei State lucrează astăzi în acord. Ați audțit, cum după aceea, d. Blaremberg ne dă consiliul să căutăm alianțele noastre, nu după simpatii, ci după interese.

Nu sciu de unde onor. d. Blaremberg a putut vedea că noi am încheiat vre-o alianță, fiă de simpatie, fiă de interese, dér ceea ce eu potă spune d-sale este, că nouă nu ni-a propus nimeni vre-o alianță.

Când principele de Bismarck mă întrebă odată, ce caută la Viena și la Berlin, eu i-am răspuns, că am venit să mă orientez, fiindcă un stat mic nu pôte să propună nimic dela sine, dér el este dator, mai mult chiar decât un Stat mare, să caute a nu fi surprins de evenimente și să îngrijescă din tôte puterile sale a se întări, ca să și potă apăra câtă mai bine interesele atunci, când vre-un pericol ore-care ar pută să-l amenințe. (Aplause prelungite).

După aceste cuvinte, principele de Bismarck mi-a dșit: decât ai venit să te orientezi, atunci să știi că Austria și Germania vor păcea. Decă d-vostă voiți pacea, înclinați cătră noi, er decât voiți războiul, atunci adresați-vă aiurea.

Eu, domnilor, într’acolo unde găsesc pacea, acesta v’am mai spus-o și cu altă ocaziune și vă-o spun și astăzi. [Aplause prelungite].

Puteți întreba pe reprezentanții Rusiei și Austriei, și vă vor spune că eu totdeauna li-am dșit: D-vostă puteri mari puteți face greșeli, puteți să vă aventurați în războie, fiindcă decât unul din d-vostă va perde, în realitate nu perde decât amorul său propriu. Nimeni nu se va gândi la cucerirea Rusiei. A pățit-o Napoleon I, ca să nu mai aibă imitatori. Statele cele mici au totdeauna frică în inimă la asemenea conflagrații, fiindcă se tem, că atunci când se va face pacea între puterile cele mari cari se războiesc, acea pace se nu să facă în dauna celor mici, și de aceea noi nu putem fi decât pentru pace. Dér am adaus, că ori cine va voi să între în România cu forța, fără voia noastră să scie că noi îi vom rezista și vom vërșă până la cea din urmă picătură de sânge pentru a ne apara țera. [Aplause].

Și de ce am dșit acesta? Pentru cuvântul că nici una din puterile mari care ar fi în războiu cu o altă putere la frontierele noastre, nu ar mai provoca în contra sa și pe o treia națiune, când va ști că, ori-câtă de mică ar fi ea totuși este decisă a se apăra din tôte puterile ei, și astfel am pută avea orecare șansă de a ni-se respecta neutralitatea. [Aplause prelungite].

Onorabilul interpelator ne dăca să nu consultăm simpatiele, ci interesul. Dér de unde scim noi, care este interesul cutărei sâu cutărei puteri când se va face pacea?

Unul din cei mai mari patrioți ai Franciei, d. Gambetta, mi dăca odată că Franca nu are interes de apărât la Dunăre, și un general francez, care asista la conversațiunea noastră, adăogă

că Franca ar pute să abandone Rusiei Constantinopolul. Eu le spuneam la amândoi că nu pre înțeleg ce ar câștiga Franca când Constantinopolul ar fi în mânele Rusiei. Dér nu e vorba, domnilor, să discutăm această chestiune, și decă v'am raportat această conversațiune, am făcut-o numai pentru ca să vă arătăm cum se pôte întâmpla une-orî ca o putere să-și înțeleagă interesele altfel de cum s'ar fi putut aștepta cine-va.

Când noi am făcut convențiunea cu Rusia am consultat puterile Europei; și chiar când am trecut Dunărea, nu am făcut-o decât atunci, când Austria a încetat de a se mai opune.

Onor. d. Blaremburg ne dice să nu mai încheiăm convențiunii cu nimeni, dacă nu ni se dă și un girant, care să ne asigure executarea fidelă a convențiunii. Dér scie d-sa care este cel mai bun girant care pôte asigura executarea unei convențiunii? D-sa nu ni-l indicată. Să-l dau eu pe față. Girantul cel mai sigur este acela pe care ni-l recomandă un însemnat bărbat de Stat, când ne dicea într-o zi, că convențiunile și tratatele au valoare în proporțiune cu ostirea care stă la spatele convențiunii sau a tratatului. Din acest moment m'am pus în dată de am format acel simbol de ostire, pe care l'am ținut bine la o parte, până când am putut intra în luptă cu toate onorurile ce ni se cuveneau [aplaude prelungite].

Pôte că fără avertismentul celui distins bărbat de Stat ne-am fi uitat mai mult la alte nevoi ale țerei, sau la economii, și atunci fără îndoială, că armata noastră n'ar fi putut avea rolul frumos ce a avut peste Dunăre în ultimul război [aplaude].

Dér patriotic este, prudent este din partea d-tale, onorabile d-le Blaremburg, să dici dela tribuna Camerei că Germania este inimica noastră, că Germania ne exploatează, și că numai în Franca trebuie să căutăm sprijinul nostru? Înțeleg această limbă de la acei cari ar voi să reinvieze acele triste tradițiuni când țera noastră nu pute să se guverneze decât cu sprijinul unei puteri străine, cu toate că și aceia au căpătat amare lecțiuni când au vădit ce scumpă avea să plătescă în urmă țera acel sprijin.

Sunt tradițiuni, cari din nenorocire au durat sute de ani, în care Românii erau sau cu Turcii, sau cu Muscalii, sau cu Nemții. Dér numai odată au pățit-o părinții noștri? Când Kisseleff a plecat dela noi, a trimis prin toate județele comisiunii ca să iasă țeranii cu plângerile lor, pentru ca să fi despăgubiți de hoțiile ce le suferiseră dela împiegații noștri împreună cu împiegații muscălesci. A fost despăgubiți țeranii, dér

Muscalii plecaseră din țera și au plătit numai boerii. Acesta a fost o lecțiune bună pentru toți Românii, chiar, pentru aceia cari se obișnuiseră să exploateze țera cu ajutorul străinilor, fiindcă au vădit, că mai târziu ori mai de vreme, totți ei, cei din țera, și numai ei au să plătescă.

Astăzi însă trăim cu totul în alte condițiuni. Astăzi am ajuns, laudă Domnului, în a căuta și afla sprijinul nostru numai în noi înșine. Ori și care ar fi sentimentele intime ce am păstra în fundul inimei noastre; noi nu trebuie să manifestăm nici simpatii nici ure contra nici unei puteri sau națiuni. Politica noastră, care trebuie să ne însufle în fiecare moment care trebuie să ne absorba toate puterile, politica noastră trebuie să fi condusă de un unic și singur simțământ, de simțământul conservățiunii naționale. [Aplause prelungite]...

Proclamarea regatului român.

Cetim în „Monitorul Oficial” din București:

Luni, 14 (26) Martie, aniversarea proclamării Regatului, la orele 11 dimineața, un Te-Deum s'a oficiat în Sânta Metropoli de I. P. S. S. Metropolitul Primat al României, încongiurat de înaltul cler.

La acest serviciu divin se aflau față domni ministri, d. președinte al Adunării deputaților, Casa regală, mai mulți domni senatori și deputați, funcționarii superiori ai autorităților publice, oficerii generali și superiori aflați în Capitală, precum și mai multe persoane de distincțiune.

O gardă de onoare din regimentul 4 linia se afla înșiruită în curtea Metropolei.

La orele 12, MM. LL. Regele și Regina au primit consiliul de ministri, care a adus Suveranilor felicitări pentru aniversarea proclamării regatului prin următoarele cuvinte:

Sire! Dămnă! Rugăm pe Majestate Văstre să bine-voiască a primi urările cele mai căldurose ale țerei întregi în această zi solemnă, în care Românii recunoscători au încununat pe primul lor Rege cu corona de oțel, simbolul tăriei, al voiniciei și al trăiniciei; er pe prima lor Regină cu corona de aur, simbolul strălucirii al blândeței, al geniului și al virtuții.

Sire! De când ai pus piciorul pe pământul românesc, ai lucrat necontenit și fără preget la întemeierea și mărirea Regatului românesc. Ai isbutit, peste așteptarea noastră și a tuturor, a ridica România la o pozițiune înaltă și respectată, precum nu a avut-o nici o dată, și pe care a o manține, a o apăra, a o întări este cea mai sfântă din datoriele fie-cărui Român.

Sire! Dămnă! Dumnezeu A-Tot-Puternicul Protector al Regatului, ce ai fundat, să Vă dăruiască ani mulți și fericiți, încununat de glorie, înfrumusețat de respectul, de devotamentul, de recunoștința și de iubirea poporului român.

Majestatele Lor au binevoit a exprima velle Lor multumiri pentru căldurosele felicitări ce Li se făceau.

Cu această ocaziune, Augustii Suverani au primit nenumerate telegrame de felicitări din toate unghiurile țerei și din străinătate.

În Capitală un mare număr de persoane s'au grăbit a exprima felicitările lor prin înscrieri la Palat.

Capitala a fost împodobită cu standarde naționale.

SCRILE DILEI.

Cămararul c. r. din Sângeorgiu, Sigismund Horvath, atrage atențiunea celorlți competenți asupra unei însemnate defraudări comise în detrimentul museului național maghiar din Budapesta. Defraudatorul este, după cum spune „E.-k.”, președintele sedriei orfanale Bardossy Istvan, din comitatul Vas. Acesta puse mâna pe o cană de argint, ce se conservase în familia Romy ca moștenire dela regele Matia și cu privire la care un descendent al familiei dispuse prin testamentul la an. 1865 ca sub nici un preț să nu se înstreineze această moștenire din sinul familiei până când se vor afla descendenți din partea bărbătescă. După stingerea liniei bărbătesce lăsa însă, ca numita cană de argint să treacă în proprietatea museului național din Budapesta. Președintele sedriei orfanale Bardossy însă, ca executor testamentar, nu așteptă până la stingerea liniei bărbătesce din familia Romy, ci vându cana cu 52,000 fl. baronului Rothschild Nathanail. Cu ocaziunea expoziției din Budapesta, se oferă din partea numitului museu 6000 fl. pentru aceea cană, dér nu o căpăta; acum însă, precum se crede, este în ajuns de a o căpăta gratuit prin jadedată.

„Telegraful Român” dela 15 (27) Martie publică un cercular al Preșinției Sale Părintelui Archiepiscop Miron Romanul cătră clerul și poporul ortodox din tractul protopresbiteral al Sibiului, prin care le face cunoscut, că protopresbiterul celui tract Simeon Popescu e suspendat din oficiu și pus sub cercetare disciplinară din motive grave, dintre care unele sunt citate în numărul amintit al „Telegrafului Român”.

La 5 Mai se implinesc 10 ani de

când fortăreța insulei dunărene Ada-Kaleh de lângă Orșova a fost ocupată de o garnisonă austro-ungară și s'a încorporat provisoric comunei Orșova. Cu această ocaziune s'a scutit de vamă acordată pe 10 ani locuitorilor turci ai acestei insule, ceea ce pentru ei e o mare lovitură, deoarece se susțin aproape exclusiv prin comerțul de tutun (tabac) și țigări. Din cauza aceasta nu se va îndeplini deocamdată alipirea comunei insulare la Orșova, deoarece comuna din apropiere Tuffier a cerut ca administrarea comunei Ada-Kaleh să i-se subordoneze ei, fiindcă ea prevede gratuit de ani pe bieții locuitori ai acestei insule cu lemne de ars. Se crede că se va prelungi și scutirea de vamă.

Bela Perczel, președintele curiei din Pesta, a încetat din viață.

Pentru turburările din București au mai fost arestați d-nii C. G. Costaforu dela „Epoca”, Rudolf Crețulescu dela „Independența română”. Se vor face încă și alte arestări. Ușierul dela cameră omorît Popovici lăsa în urmă o soție însărcinată și șese copii, în cameră s'a propus să li se voteze o pensiu; afară de acesta li-se și colectează bani.

Ministrul unguresc de finanțe a suspendat din post pe inspectorul de dare din Cianadă pentru mai multe neregularități și a invitat comisiunea disciplinară să dea o sentință în prima instanță.

După cum e înștiințată din partea direcțiunii căilor ferate reg. unguresce de stat, camera comercială și industrială din Brașov, d-lu Eugeniu Rappaport, bancher în Constantinopol, a fost denumit de corespondent comercial al căilor ferate reg. unguresce de stat. Ca atare numitul domn este chemat a promova lățirea industriei unguresce în Constantinopol și în Salonic, peste tot în întreaga Turcia, respective a da explicațiuni, a mijloci concesiunii de afaceri și a da informațiunile necesare în privința acesteia. Întrebările cătră d-lu Rappaport sunt a se concepe după puțină în limba germană sau franceză, pentru ca cursul afacerilor să fi mai repede.

Așa dér tot nu-i nici o pricopselă cu limba ungurescă?

Tergul de primăveră, ținut dela 12—14 Martie v. în Feldiara a fost satisfăcător, deși mai slab ca în anul trecut. S'au vândut, din 3000 de vite câte au fost aduse la tergu, 837 vite cornute și 214 cai, cu totul 1051 capete.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(1)

SNOAVE ȘI POVEȘTI SLAVICE.*

Istorisite după Dr. F. S. Krauss

de

G. B. Duică.

Mărul de aur și cele nouă păunițe.

A fost odată un împărat cu trei feciori. Înaintea palatului împărătesc era un măr de aur; mărul înflora peste nopți, făcea pome și pomele se

*) Din snovele și poveștile, ce le istorisesc după Dr. Krauss, cunoscut în literatura etnografică mai ales prin cartea sa despre obiceiurile și datinile Slavilor din Sud, partea cea mai mare din această serie sunt culese de densul din popor ori din colecții sârbești nepublicate; unele sunt din Vuc ș. a. Isvorele tipărite ale colecției lui Krauss-Sagen und Märchen der Süd-slaven — autorul le-a comparat totdeauna, cu povestirile populare; astfel cartea lui Krauss nu-i o traducere ori o prelucrare, ci-i originală. Scopul seriei de snove și povești slavice ce-am prelucrat după densul este a face cunoscute cetitorilor noștri câte-va probe din literaturile populare slave din Sud; analogiile cu poveștile neamului nostru sunt foarte dese.

cocău, dér dimineața crengile erau gole totdeauna, și nimeni nu putea da de urma hoțului.

Odată vorbia împăratul cu feciorii și le dicea: „Cine va fi furând merele de aur?” Feciorul cel mai mare grăi: „Tată, să mă lași să păzesc eu mărul la nopți să vedu cine le fură!” Feciorul se întinse cătră sora rădăcina mărului, să păziască, dér a adurmit tocmai când începuseră merele a se părgui, și când s'a trezit dimineața a găsit mărul cules; se duse la tată-său, și-i povesti ce-i s'a întâmplat.

A doua nopți păzi feciorul cel mijlociu, dér și el a pățit-o ca frate-său cel mare, a adurmit sub măr și dimineața a găsit mărul cules.

Astfel îi veni rândul feciorului cel mic să păziască. Feciorul eși înaintea palatului, își asternu patul la rădăcina mărului, și se puse să doarmă.

Pela meșul nopții se trezi din somn și se uită la măr; merele tocmai începeau să se cocă și luminau tot palatul cu strălucirea lor. Nu așteptă mult și vedu nouă păunițe de aur sburând; opt se lăsară pe ramurile mărului, a noua pe patul feciorului și cum atinse

asternutul se făcu o fată frumoasă, se fi umblată totă împărăția păreche nu i-ai fi găsită. Fata se sărută și se dragosti cu feciorul împăratului până după meșul nopții, apoi se ridică și mulțumi feciorului pentru mere și voia să plece. Feciorul o rugă să i-lase și lui un măr, dér fata îi lăsa două, unul pentru el, celălalt pentru împăratul; după aceea se făcu păuniță și sbură cu celelalte opt. Dimineața feciorul se sculă și îi duse tată-său merele de aur; tată-său se bucura și își laudă feciorul în gura mare.

A patra sora feciorului își asternu patul erăși sub măr să păziască pomele; păunițele veniră, și dimineața feciorul mai aduse împăratului două mere. Frații începură a-lu pismui dela o vreme și după mult umbletă găsiră o babă meșteră, care se învoi să păziască ce face feciorul împăratului noptea sub măr. Baba se duse sora și se ascunse sub patul feciorului. Mai târziu veni și feciorul împăratului și se culcă.

La meșul nopții veniră nouă păunițe, opt se lăsară pe ramurile mărului și a noua pe patul feciorului și se făcu fată. Bătrâna prinse costița fetei, ce'i

atârna din pat, și i-o ciuti. Fata sâr din asternut, se făcu păuniță și sbură cu celelalte opt. Feciorul de împărat sări asemenea din pat și strigă: „Cine-i aici?” Se plecă și vedu pe baba, o apucă de plete, o scose de sub pat, și a doua zi porunci să o lege de cotele armăsarilor și așa armăsarul o rupseră în bucăți.

Dér păunițele nu au mai venit să se lase pe ramurile mărului și feciorul de împărat se tenguia într'una. La urma urmelor se hotărî să plece în lume, să caute păunițele și să nu se întorcă acasă până nu le va găsi; și îi spuse tată-său ce și-a pus de gând să facă. Împăratul voia să-lu sparie și i mai spunea că i va căuta el altă fată, care va vrea el din împărăția întregă, numai să se lase de ce și-a pus de gând. Dér feciorul nu voia să-l asculte, își alege o slugă tovarăș de drum și porni în lume să caute păunițele.

(Va urma.)

FRUMOASA VILA

din suburbul Scheiu, Uita Romurilor, Nr. 46, easă în două despărțiminte cu grădiniță, se vinde efimă din mână liberă.

Informații mai de aproape se iau la proprietara casei Charlotte de Petit, Strada Cal-darilor Nr. 488 în curte, scara I-a, etajul I.

"ALBINA"

Institutul de credit și de economii

FILIALA BRAȘOVU.

Scrisuri fonciare de 5%

ale

Institutului de credit și de economii "ALBINA"
în Sibiu.

Acste scrisuri fonciare notate la bursa din Budapesta aduc 5% interese și oferă siguranța cea mai mare, fiindu-le asigurate:

1. prin ipotecă mai mare ca **intretă**, care adică în-trece siguranța pupilară usitată.
2. Prin unu fond special de garanție prescrișă prin lege de **fl. 200.000** elocăte în efecte publice sigure.
3. Prin **tota cealaltă** avere a institutului.

Cuponi de interese se plătesc, fără de nici o sub-tragere, la semestru, în 1 Ianuarie și 1 Iulie la casa in-stitutului în Sibiu, la subscrișă filială în Brașov și la „Banca comercială ungară” în Budapeșta. La cerere pe scrisurile fonciare se dau împrumuturi până la 90% a va-lorei lor de curs pre lângă 5 1/2% pe an.

Scrisurile fonciare se resumpără în valoarea lor no-trinală cel mult în 30 ani, prin tragere la sorș în totu anu. Ele se află de vëndare în cursul zilei de fl. 98,50 la

Filiala din Brașov
a „ALBINEI”, institut de credit și de economii.

Oarele de birou sunt începându cu 1-a
Aprilie a. c. st. n. dela 8 a. m. până la 2 p. m.

Se deschide abonamentu pre anul 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diar beletistic și enciclopedic-literar — cu ilustrații. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a luni în număr câte de 2—3 côle cu ilustrații frumoșe; și publică articli sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atenție viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte populații din patriă și străinătate; și prin glumă în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor indiviilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerație pre anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postal.

PREOTULU ROMÂNÜ. Diar bisericesc, scolar și literar — cu ilustrații. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/2—3 1/2 côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrații, — mai departe articli din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbători și diverse ocașuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă totu soiulu de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolară și literară. — Prețulu de prenumerație pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postal.

Colectanții primesc gratisu totu alu patruea esemlaru.

Numeri de probă se trimit gratisu ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai potu procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înverite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulu Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere înverită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la tote srbătorile de peste anu, de I. Papiu. Unu volum de preste 26 côle. Acest opu de cuvântări bisericesci întrece tote opurile de acestu soi aparute până acum — avëndu și o notiță istorică la fiă-care srbătoare, care arată timpul întroducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva srbătoare. Prețulu e 2 fl.

Barbu cobzarulu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Idealulu perdutu. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulu pierdutu** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fântana dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sferă educațiunei. După Ernest Le-gouvé. Prețulu 10 cr.

Hermanu și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedia în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulu. Comedia în 5 acte, după Augustu Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluță. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și viorele, poesii populare, culese de Ioan Popu Reteganu. Unu volum de 14 côle. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenului Român. Cartea I, II, III, IV, cuprind materii forte interesante și amuzante. Prețulu la tote patru 1 fl. — câte una deoseb 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Colectă de rețete din economiă, industriă, comerț și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptaru teoretic și practic pentru învățământulu intuitiv în folosulu elevilor normal (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandial. Prețulu unui esemlaru cu porto francatu 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-unu opu, întocmitu după lipsele școlilor nostre în măsura în care este acesta, pentru aceea ilu și recomandăm mai alesu directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesat.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbii române pentru școlele poporale în trei cursuri de Maximu Popu, profesor la gimnasiulu din Năsăud. — Manualu aprobatu prin ministeriulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de datu 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Buteanu, prof. gimn. Unu volum de peste 30 côle. Prețulu 2 fl.

Manualu de stilistică de Ioan F. Negruțu, profesor. Opu aprobatu și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de datu 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. — Partea practică forte bogată a acestui opu — cuprindendu compozițiune de totu soiulu de acte obvenite în referințele vieții social — se pote întrebuița

cu multu folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețulu 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de viersuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlă populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilu Trifu profesor preparandial. Prețulu 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritaru sufletulu. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci forte frumosu ilustrată. Prețulu unui esemlaru broșuratu e 40 cr., legatu 50 cr., legatu în pânză 60 cr., legatu mai finu 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legatură de luxu 1.50—2.50

Micul mărgăritaru sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumosu ilustrată, pentru pruncii scolaru de ambe secsele. Prețulu unui esemlaru broșuratu e 15 cr., — legatu 22 cr., legatu în pânză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolaru de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulu unui esemlaru e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Săntei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmatu de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețulu unui esemlaru pedat franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețulu unui esemlaru legatu și pedat franco e 15 cr.